

ŠKOLSKA RAZINA NATJECANJA IZ GEOGRAFIJE 2024./2025.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 8. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova _____ / 50

Potpis članova Školskoga povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Mjesto i nadnevak: _____

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati.

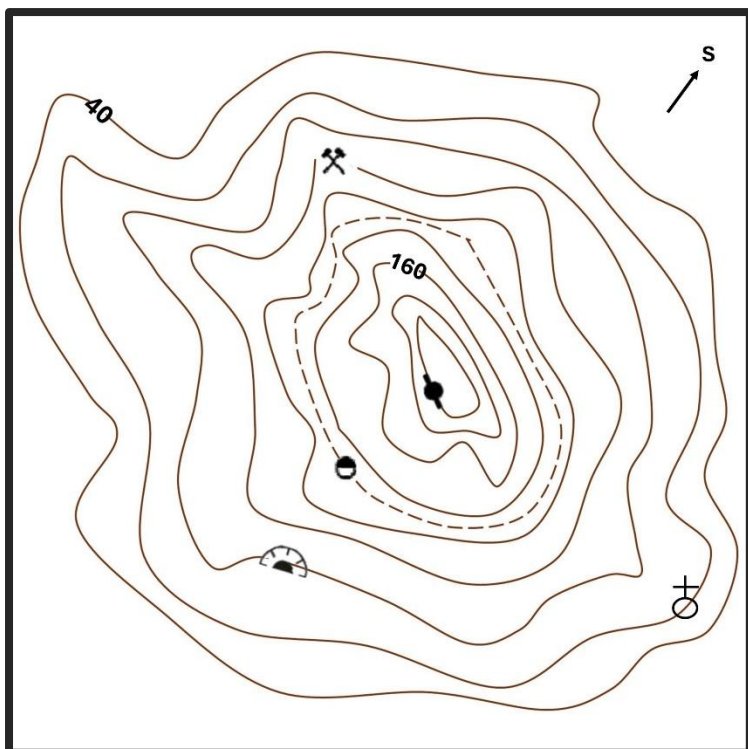
Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Školsko povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Školskomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadacima boduju se ispravno riješene čestice, ako nije bilo ispravaka odgovora u tim česticama. Netočno se riješeni zadatci, naknadno ispravljeni odgovori i odgovori napisani u zagradama te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Školsko povjerenstvo.

PRVA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA ISJEČKA TOPOGRAFSKE KARTE.

1

1. Hrvatska gorska služba spašavanja krenula je u akciju spašavanja rudara te se kreće od špilje prema rudniku.

Koliko iznosi azimut njihova kretanja? _____

2

2. Skupina planinara kreće se od crkve prema špilji čija udaljenost na isječku topografske karte iznosi 5 cm, a zračna udaljenost iznosi 2500 m.

a) U kojemu je mjerilu izrađen isječak topografske karte? _____

b) Prema kojoj se strani svijeta kreće skupina planinara? _____

(upišite puni naziv strane svijeta)

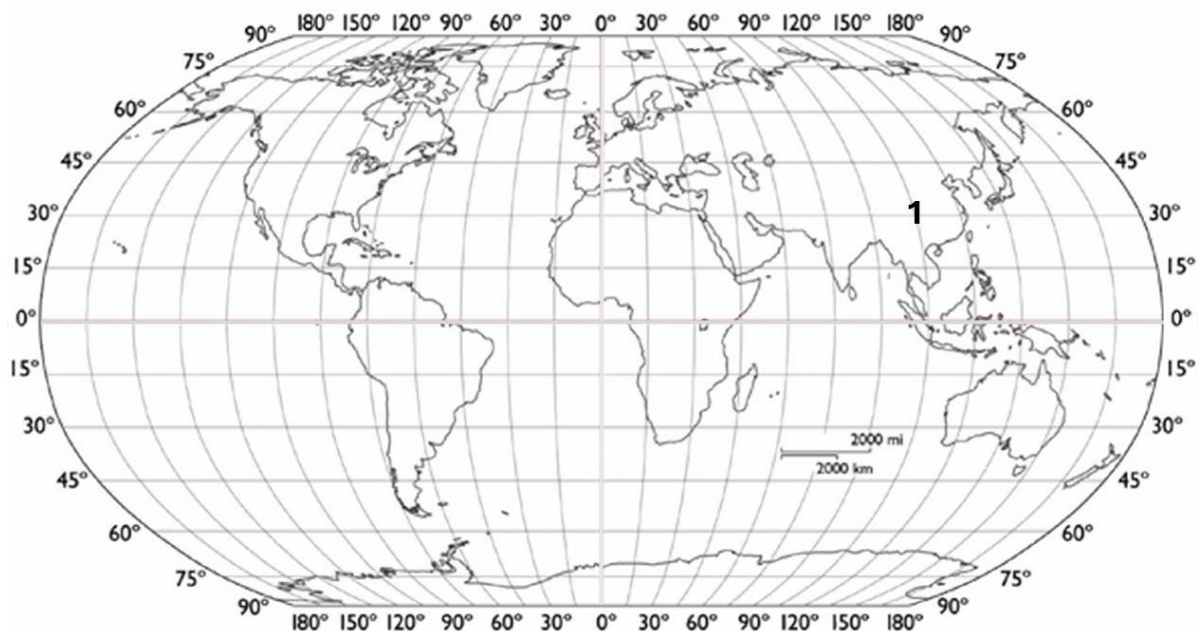
Prostor za računanje.

1

3. Koliko iznosi relativna visina između rezervoara i crkve? _____

Prostor za računanje.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

1

4. Odredite geografsku dužinu i širinu točke 1.

_____° _____ geografske dužine i

_____° _____ geografske širine

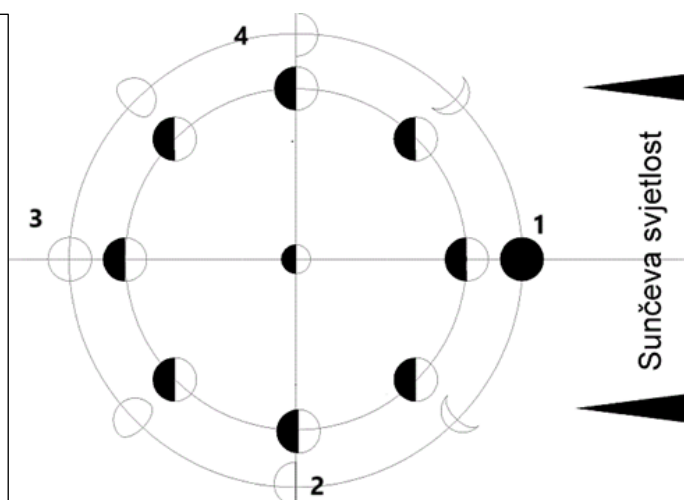
1

5. Označite brojem 2 točku koja se nalazi 90° istočno i 45° južno od točke 1.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.

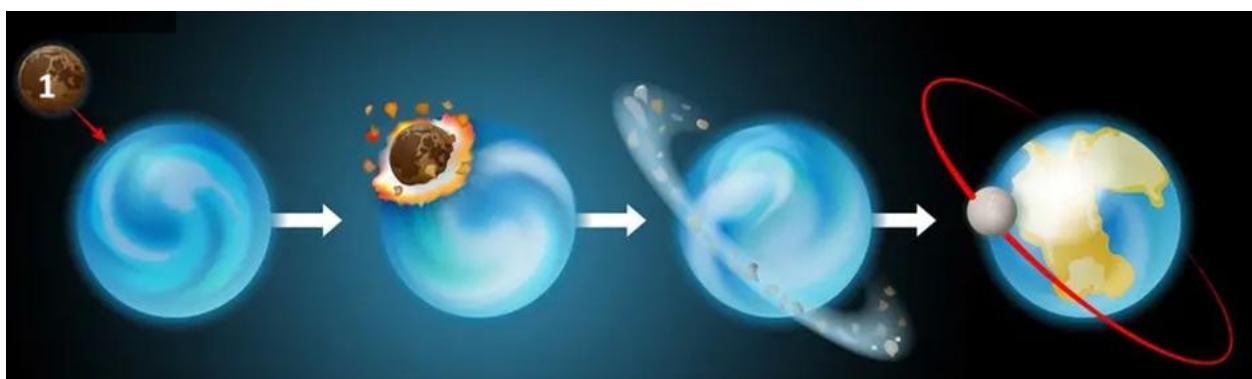
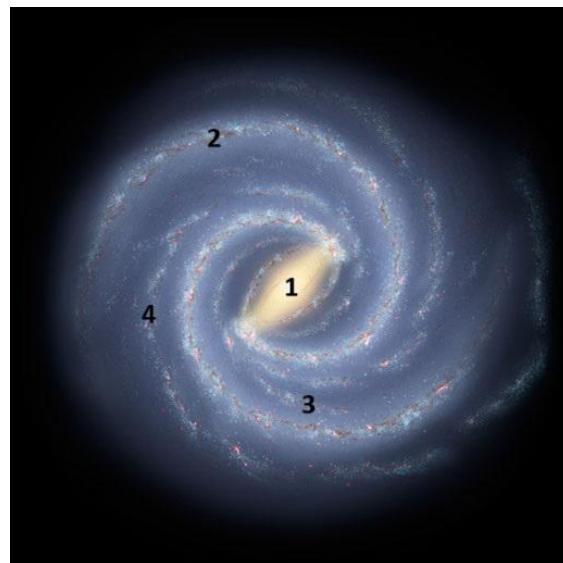
1

6. Mjesečevu mijenu označenu brojem 4 nazivamo _____.

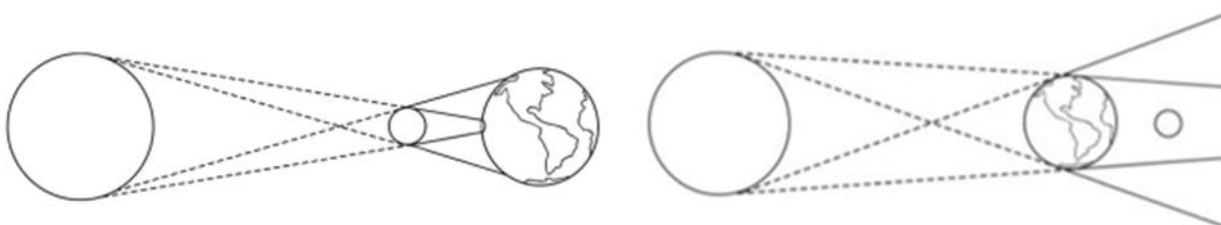
2	
---	--

7. Položaj Sunčeva sustava u Mliječnoj stazi
označen je brojem _____. Ime je
galaksije najbliže Mliječnoj stazi
_____.

2	
---	--

8. Na slici je prikazan nastanak satelita današnjega trećeg planeta po udaljenosti od Sunca.
Ime tog nebeskoga tijela jest _____, a nastao je udarom nebeskog tijela
označenog brojem jedan čije je ime _____.

_____

1	
---	--

9. Na crtu ispod odgovarajućega crteža upišite naziv pojave koja nastaje kada se Mjesec
nalazi u fazi uštapa.

U SVAKOME OD SLJEDEĆIH DVAJU ZADATAKA DVA SU TOČNA ODGOVORA. ZAOKRUŽITE SLOVA ISPRED TOČNIH ODGOVORA.

2

10. Koje su od navedenih tvrdnji o planetima i zvijezdama točne?

- a) Zvijezde su svemirska tijela koje na okupu drži Sunčeva gravitacija.
- b) Planeti su nebeska tijela koja kruže oko Sunca, a najmanji je Mars.
- c) Zvijezde su svemirska tijela u kojima se nuklearnom fuzijom oslobađa energija koja zrači u okolni prostor.
- d) Planeti su nebeska tijela bez vlastite svjetlosti, kuglasto oblikovana vlastitom gravitacijom.
- e) Zvijezde su plinovita svemirska tijela niske temperature.

2

11. Koje su tvrdnje povezane s datumskom granicom točne?

- a) Datumaska granica dijeli Indijski ocean na istočni i zapadni dio.
- b) Datumaska granica dijeli vremenske zone na UTC+12 i UTC-12.
- c) Kad se s istočne polutke prelazi na zapadnu polutku preko datumske granice, treba dodati jedan dan.
- d) Novi Zeland nalazi se istočno od datumske granice.
- e) U 16. stoljeću Magellanova ekspedicija preplovila je datumsku granicu.

U SLJEDEĆEMU ZADATKU TRI SU POGREŠNA POJMA. PRONAĐITE IH I PREPIŠITE U PRVI STUPAC TABLICE, A UZ NJIH U DRUGI STUPAC, U ISTOME REDU, UPIŠITE TOČNE POJMOVE.

3

12. Jupiter, Saturn, Venera i Neptun pripadaju Jupiterovoj skupini planeta. Ovi su planeti velikog promjera i atmosfera im je sastavljena uglavnom od plinova vodika i helija. Među vanjskom skupinom planeta najviše satelita ima Neptun, dok najkraću rotaciju ima Jupiter. Između Marsa i Jupitera nalazi se Kuiperov pojas.

NETOČAN POJAM (NETOČNA RIJEČ)	TOČAN POJAM (TOČNA RIJEČ)

U SLJEDEĆA DVA ZADATKA U PAROVIMA POJMOVA KOJI SU PODEBLJANI I ODVOJENI KOSIM CRTAMA U CIJELOSTI ZAOKRUŽITE ONE POJMOVE KOJI SU TOČNI.

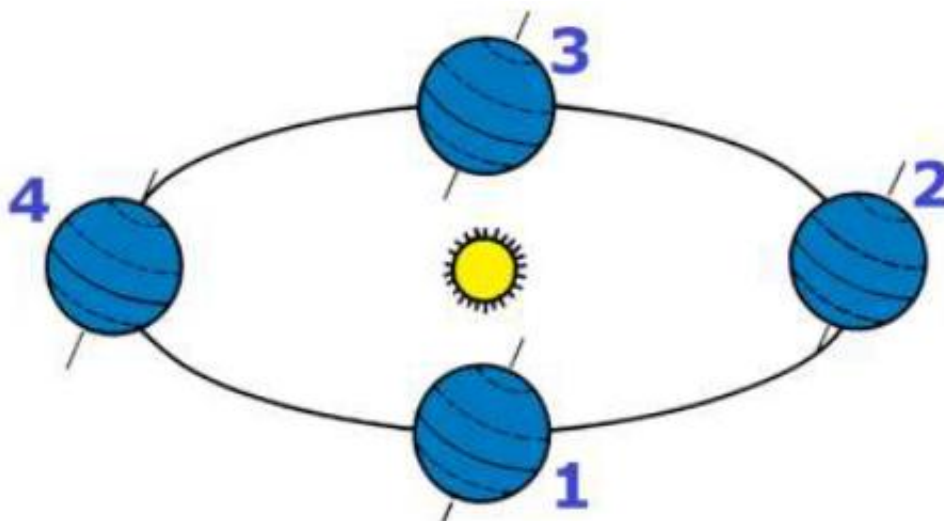
2

13. Izmjena godišnjih doba posljedica je nagnutosti Zemljine osi i **Zemljine revolucije** / **Zemljine rotacije**. Izmjenom godišnjih doba u svim dijelovima Zemlje izmjenjuje se duljina trajanja dana i noći. Od 20. ili 21. lipnja do 21. ili 22. prosinca trajanje dana u odnosu na noć na sjevernoj polutki sve je **dulje** / **kraće**. Prvoga dana ljeta na južnoj polutki u nekim dijelovima Australije dan traje približno **8 sati** / **16 sati**. Prvoga dana proljeća na sjevernoj polutki u Hrvatskoj dan traje **12 sati** / **14 sati**.

2

14. Znanstvenik **Vladimir Köppen** / **Alfred Wegener** zaključio je da su kontinenti nekada bili spojeni u jedinstveno kopno koje je nazvano **Gondvana** / **Pangea**. Građu Zemlje i nastanak potresa proučavao je znanstvenik **Ruder Bošković** / **Andrija Mohorovičić**. Ovaj znanstvenik došao je do otkrića o posebnom dijelu Zemljine građe koji se nalazi na granici **kore i plašta** / **plašta i jezgre**.

SLJEDEĆI ZADATAK RIJEŠITE S POMOĆU GRAFIČKOGA PRILOGA.

1

15. Kojim je brojem označen položaj Zemlje prvoga dana jeseni na sjevernoj Zemljinoj polutki?

a) brojem 1

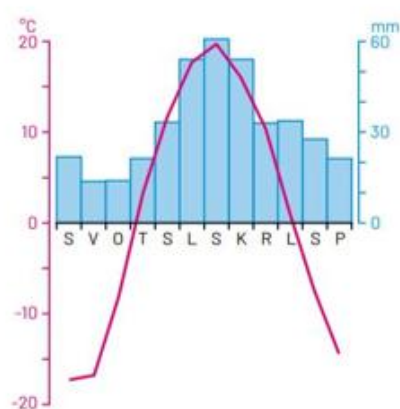
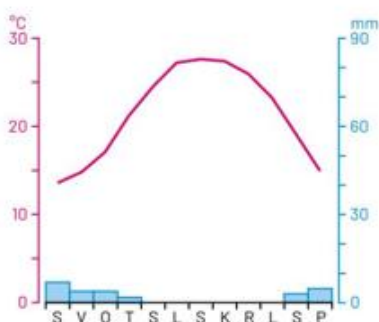
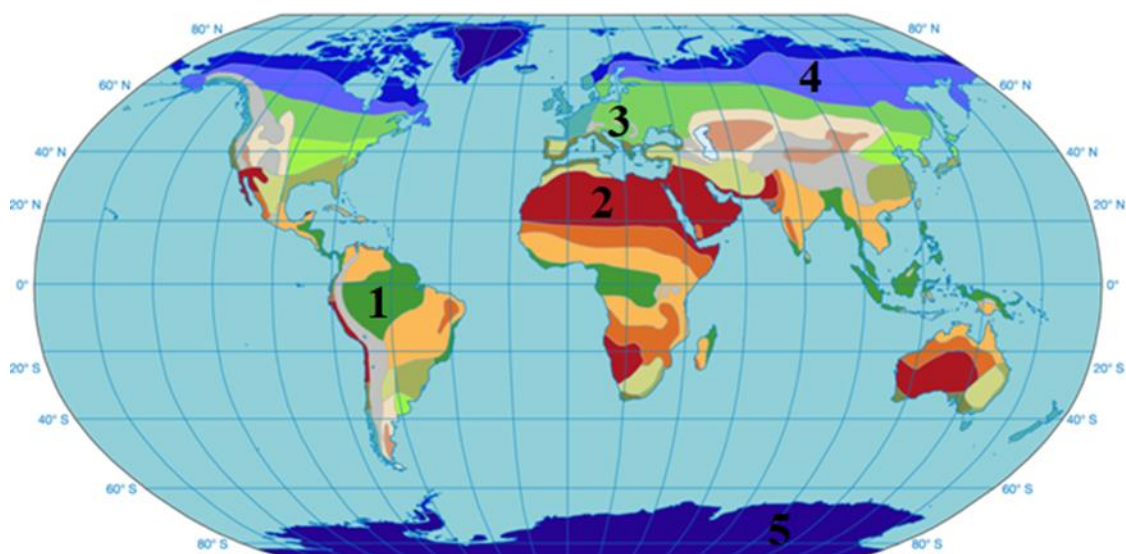
b) brojem 2

c) brojem 3

d) brojem 4

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE I KLIMATSKIH DIJAGRAMA.

3

16. Na crtu ispod svakoga klimatskog dijagrama prepisite odgovarajući broj s karte i dodajte slovnu oznaku klimatskoga razreda.

2

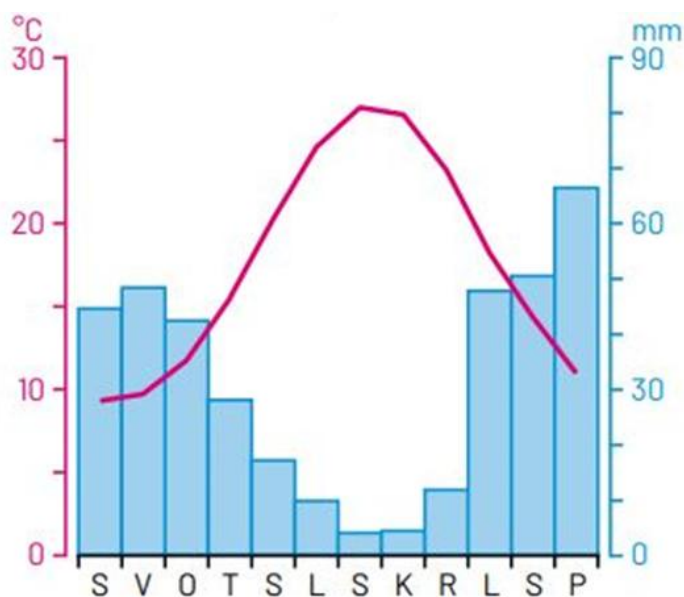
17. Klimatski razred označen brojem tri nalazi se u _____ toplinskome pojasu. Biljnu zajednicu koja prevladava na području označenome brojem četiri nazivamo _____.

SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA KLIMATSKOGA DIJAGRAMA I FOTOGRAFIJA.

2

18. Prema Köppenovoj klasifikaciji klime slovna je oznaka klimatskoga razreda kojemu pripada tip klime prikazan na dijagramu _____, a naziv tipa klime prikazanoga na dijagramu je _____

klima.

3

19. Godišnja temperaturna amplituda na priloženome dijagramu iznosi _____, a ukupna količina padalina u najvlažnijemu godišnjem dobu iznosi _____. Na godišnji hod temperature zraka i raspodjelu padalina najveći utjecaj ima klimatski modifikator kojega nazivamo _____.

Prostor za računanje

1

2

3

4

1

20. Prirodni biljni pokrivač na prostorima s tipom klime prikazanim klimatskim dijagramom na priloženim fotografijama označen je brojem _____.

SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENIH GRAFIČKIH PRILOGA.

1	
---	--

21. Stijena nastala taloženjem mineralnoga materijala koji potječe od razaranja površinskih dijelova Zemljine kore prikazana je brojem _____ i nazivamo ju _____.

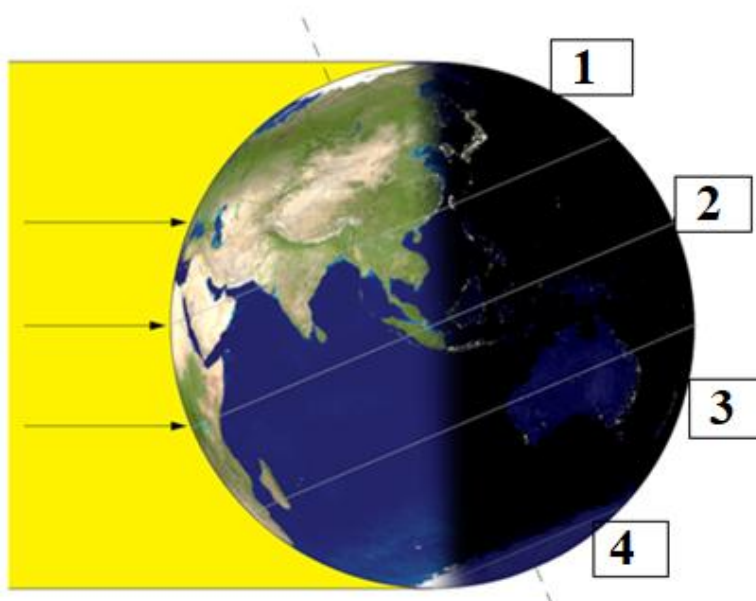
3	
---	--

22. Fotografija prikazuje položaj Zemlje prema Suncu na datum _____.

Tada Sunčeve zrake padaju okomito na _____

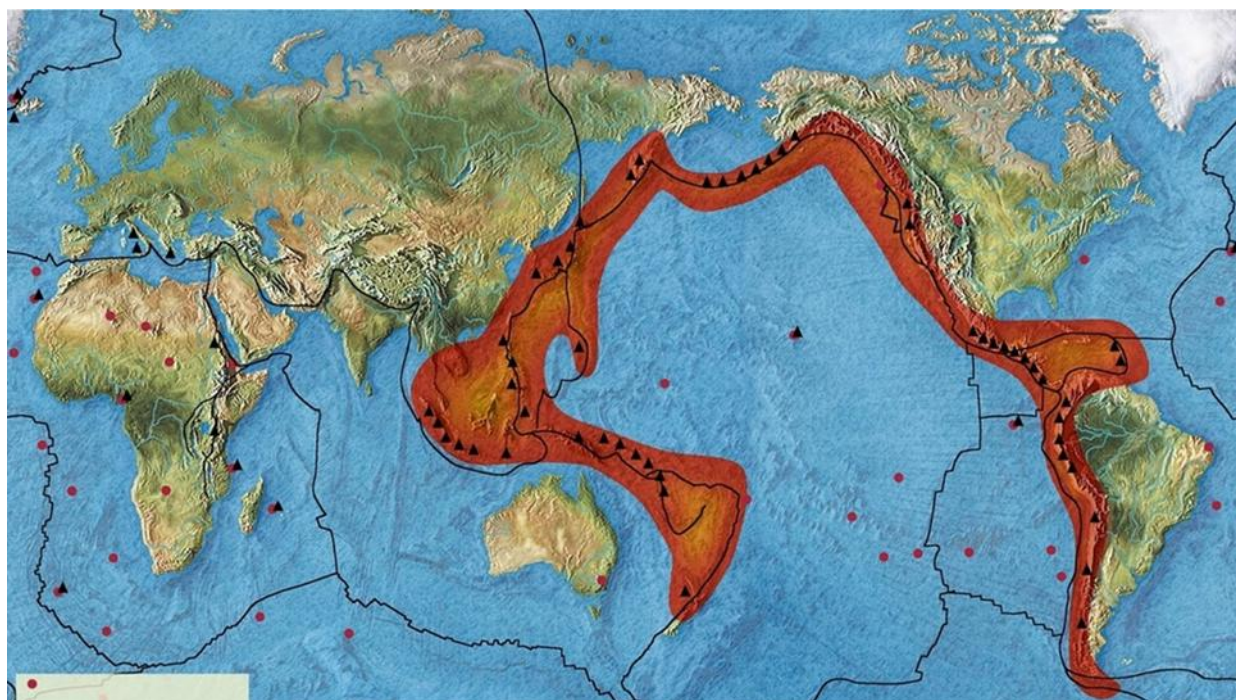
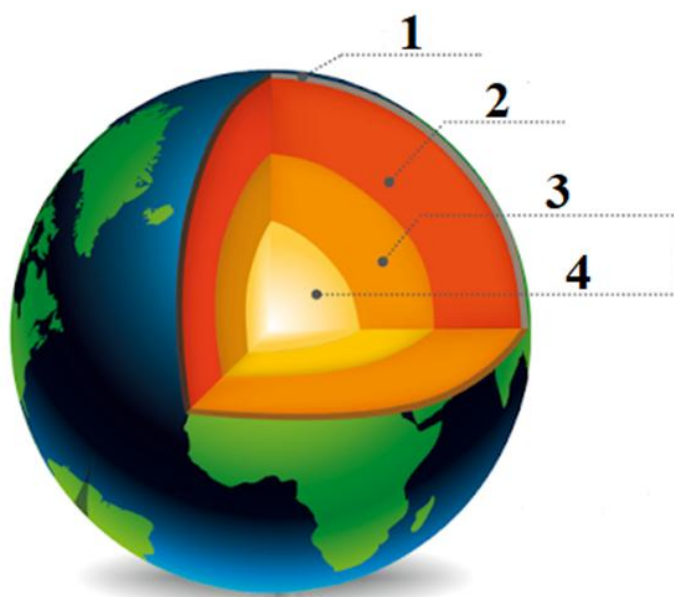
(upišite naziv paralele).

U toplinskome pojasu označenom brojem _____ noć je najdulja.

2	
---	--

23. Puni je naziv sloja Zemlje koji je u krutom stanju, građen od nikla i željeza
 _____,
 i na priloženome grafičkom prilogu označen je brojem _____, a naziv je sloja Zemlje koji čini 70 % volumena Zemlje
 _____,
 i na priloženome grafičkom prilogu označen je brojem _____.

1	
---	--

24. Ime je prostora na priloženoj tematskoj karti označenoga crvenom bojom
 _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENE GEOGRAFSKE KARTE.

3

25. Na priloženu kartu upišite brojeve 1 i 2 u litosferne ploče na čijim je granicama oblikovana najviša reljefna cjelina na Zemlji. Na crte iza brojeva upišite imena litosfernih ploča označenih tim brojevima.

a) 1 _____

2 _____

b) Ime je najviše reljefne cjeline na Zemlji _____.

1

2

3

2

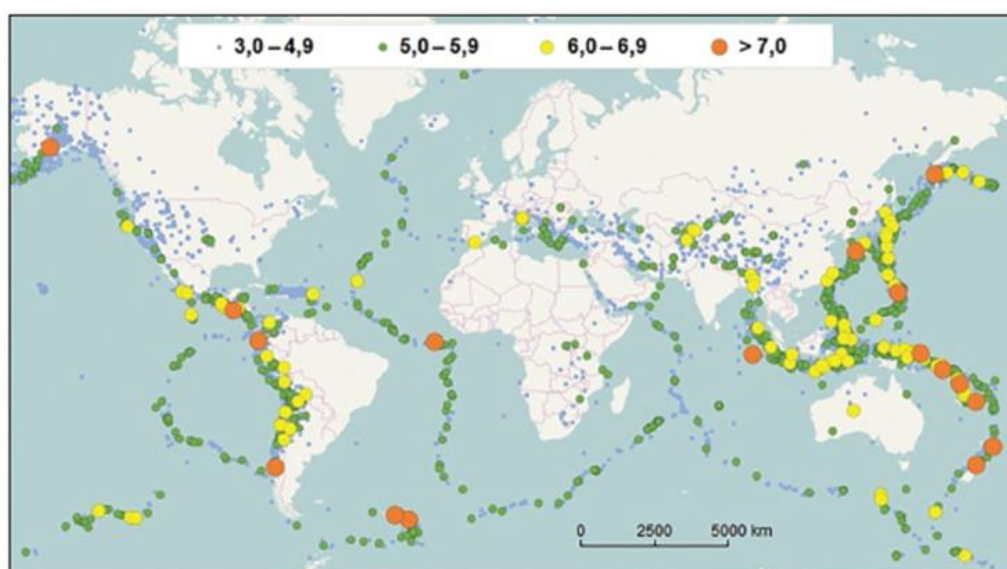
26. Naziv je granice između Afričke i Južnoameričke litosferne ploče

divergentna/ konvergentna / transformna (zaokruži točan pojam), a crtež koji prikazuje njihovo gibanje označen je brojem _____.

SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠITE S POMOĆU PRILOŽENOGA TEKSTA I GRAFIČKIH PRILOGA.

San Andreas jedan je od najpoznatijih rasjeda na svijetu. Rijetka su mjesta na svijetu gdje je moguće jednom nogom stajati na jednoj, a s drugom na drugoj litosfernoj ploči. Rasjed San Andreas nije jedna pukotina u Zemljinoj kori. Sastoji se od četiri veća i nekoliko manjih segmenata. To pomicanje uzrokuje na tisuće manjih potresa svake godine, a s vremena na vrijeme uzrokuje i one veće, razornije.

2

27. Koje su imena litosfernih ploča označenih slovima A i B na čijim je granicama nastao navedeni rasjed?

A _____ litosferna ploča

B _____ litosferna ploča

Na priloženoj karti prikazani su epicentri potresa 2016. godine i njihove magnitude prema Richteru.

1

28. U kojoj je kategoriji po magnitudi bio najjači potres na rasjedu San Andreas?

_____